

A Ko e Kolosi 'i Soatani (Siosia 3):

❖ Fiema'u ki he mā'oni'oni .

- 'I he ta'u 'e 40, na'e faka'ilonga'i ai 'e he 'aó 'a e taimi ke mavahe ai 'a e 'apitanga 'o fononga, pea na'e tataki 'e he 'a'aké 'a 'Isileli ki hono feitu'u fo'ou (Nomipa. 9:17; 10:33).
- Kuo hokosia e taimi ke hiki ai. Na'a nau maumau'i 'enau 'apitanga 'i Sitimi 'o nau 'apitanga 'aho 'e tolu 'i he tafa'aki 'e taha 'o Sioatani. Pea nau toki ma'u leva 'a e tu'utu'uni ke nau muimui 'i he 'a'ake ki he Fonua 'o e Tala'ofa (Siosia. 3:1-3).
- Ko e muimui ki he 'a'ake na'e kau ki ai .
- (1) Talangofua ki he 'Otua (Ko e Fekau 'e 10)
- (2) Falala ki he tauhi 'a e 'Otua (ko e ipu 'oku 'i ai 'a e mana)
- (3) Faka'apa'apa'i 'a e kau taki kuo fakanofu 'e he 'Otua (toko 'o 'Elone)
- Ka na'e 'i ai 'a e me'a na'e fie ma'u kimu'a: na'e pau ke fakamā'oni'oni'i kinautolu (Sios. 3:5). Na'e kau 'i he fakatapui ko 'eni 'a e fakama'a fakaeouau (fufulu 'o e valá mo e sinó), li'aki 'o e angahalá, mo hono ma'u ha 'ulungaanga tali ke talangofua ki he ngaahi fekau 'a e 'Otua.

❖ Ko e ngaahi me'a fakafo 'a e 'Otuá .

- Ko e 'Otua "Ko ia pe 'oku ne fai 'a e ngaahi me'a fakafo" (Saame 72:18). Ko ia ai, 'oku tau 'ilo'i ia ko e 'Otua pe 'e Taha (Saame 86:10); 'oku tau manatu ki he'ene ngaahi me'a fakafo (Saame 77:11); pea 'oku tau fakamatala ki he'ene ngaahi ngaue fakafo (Saame 96:3).
- 'E mole he me'a 'e faigata'a pe fakafo kia la, 'aē ne'e ina fakatupu te 'u me'a fulipe (Selemaia 32:17; Luke 1:37). Ko ia 'oku lava ke tau falala 'e lava foki ke ne fai 'a e ngaahi me'a fakafo 'i he'etau mo'ui (Saame 107:8).
- — Koe kolosi i Sioatani, koe taha ia oe gaahi mea fakafo ae Otua, bea oku ne tuhu fakapalofita kihe taha oe gaahi fakafo lahi kuo talaofa ae Otua te ne fai kiate kitautolu: koe hu ki Kenani fakalangi (Sakalaia. 8:6-8).

B Manatu'i pea fakangalo'i (Siosia 4):

❖ Ngaahi faka'ilonga ki he fakamanatú .

- 'I he Tohitapú, 'oku lava ke 'i ai ha ngaahi 'uhinga lahi 'o ha faka'ilonga: ko ha ngāue fakafo (1 Tu'i 13:3); ko ha fakatātā 'o ha me'a (Sēnesi. 9:13); ko ha faka'ilonga fakatokanga ('Ekisotosi. 12:13); ko ha faka'ilonga fakafaihehekehe ('Isikeli. 20:20); ko ha fakamanatu (Senesi 28:18).
- Koe maka e 12 nae too mei Sioatani nae fokotuu e Siosia koe fakailoga oku kau ia kihe faahiga fakamui: koe fakamanatu.
- 'I he tafa'aki 'o e manatú tonu, ko e hā 'a e taumu'a na'e fakakaukau ki ai 'a e 'Otuá 'i he'ene kole ke fokotu'u 'a e ngaahi maka ko ení (Siosia 4:6-7)?
- Na'e pau ke 'ilo 'e he ngaahi to'utangata fo'ou 'a e me'a kuo fai 'e he 'Otua. Na'e pau ke makatu'unga 'enau tui 'i he ngaahi me'a fakafo 'a e 'Otuá. Ko e fatongia 'o e mātu'a ke nau tukufakaholo 'a e 'ilo ko eni ki he'enau fānau (Teutalonome 4:9). 'I he 'ilo ko 'eni, kuo pau ke tau takitaha mo'ui 'aki 'etau tui pē 'atautolú.faih.

❖ Ko e ngaahi fakatu'utāmaki 'o e ngalo .

- 'I hono fokotu'u 'a e ngaahi maka fakamanatu 'e 12 'i Kilikalí, na'e fakamamafa'i ai 'e Siosia 'a e poini 'e ua (Siosia. 4:23):
- (1) Na'e fakamātu'u 'e he 'Otua 'a e Tahi Kulokula 'i hotau 'ao (Siosia, Kelepi, mo e tokosi'i na'e kei mo'ui mei he to'utangata na'e ha'u mei 'Isipite)
- (2) Na'e fakamātu'u 'e he 'Otua 'a e Vaitafe Sioatani 'i homou 'ao (ko e to'utangata fo'ou na'e fanau'i 'i he toafa, pea na'e fakataumu'a ke ikuna'i 'a Kenani)
- — Na'e tu'utamaki 'a e to'utangata fo'ou ke nau fai 'a e fehalaaki tatau mo 'enau matu'a: 'o fakangalo'i 'a e ngaahi ngaue malohi 'a e 'Otua. Me'apango, he na'a nau ngalo, pea na'a nau totongi hono nunu'a (Fkmaau. 3:7-8).
- — Ko ia, ko e me'a mahu'inga ē ke tau tauhi ke fo'ou 'i hotau 'atamai 'a e founa na'e tokanga'i ai 'e he 'Otuá 'etau ngaahi kuí, mo e ngaahi momeniti kuo tau mamata ai 'aki hotau matá ki he nima mālohi 'o e 'Otuá!

C Ngaahi Makamaile 'o e Vaitafe Soatani

- ❖ Ko e kolosi 'i he Tahi Kulokulá mo Soatani, ko e ongo me'a fakahisitōlia ia kuo na hoko 'o fehokotaki ko e ongo makamaile 'i he hisitōlia 'o e huhu'í (Saame 66:6; Saame 114). 'Oku nau faka'ilonga'i fakataha 'etau fakatau'atāina'i mei he angahalá mo 'etau hū ki he mo'ui ta'engatá.
- ❖ Ko e kolosi fakafo 'i he Vaitafe Soatani pea 'omi ki he 'ao 'o e 'Otua, ko e me'a mo'oni ia kia 'Ilaisiā (2 Tu'i 2:1, 7, 8, 11).
- ❖ Ka kia 'Ilaisa, ko e me'a tatau pe na'e hoko, ko e faka'ilonga ia 'o hono ma'u 'o e Laumalie Ma'oni'oni, 'a ia na'a ne lava ai 'o fakakakato 'a hono misiona (2 Tu'i 2:14-15).
- ❖ Ko e hū ki he vai 'o Soatani na'e 'i ai 'a e ola tatau kia Sisū, 'a ia na'e fakaivia 'e he Laumālie Mā'oni'oni ke ne fakakakato 'a hono misioná: ke fakatau'atāina'i kitautolu mei he angahalá pea 'omi kiate kitautolu 'a e mo'ui ta'engatá (Ma'ake 1:9-11; Sione 1:29; 3:16).3:16).